

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักฟังตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกระยะเวลา 5 ปี ทั้งนี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้ คือ ภายในเดือนสิงหาคม 2548 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : บทนำ)

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยโดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของ

สถานศึกษานั้น จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา อันจะเป็นการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตาม มาตรฐาน เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และความสุขจะได้ช่วยกันสร้างสรรค์ สังคมให้มีสันติสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกต่อไป การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนและสังคม โดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 1-2)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และสังคมมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการ รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มาตรา 81 ระบุไว้ว่ารัฐต้องจัด การศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม เป้าหมาย การปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ปัจจุบันการพัฒนา คุณภาพการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพโดยมีการประกัน คุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนด ไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและวิธีการ บริหารและการจัดการคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่ที่เน้นการสร้างความมั่นใจให้กับ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยที่ ความมั่นใจนี้ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา ข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์และความ สมเหตุสมผลเป็นสำคัญ ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนด ไว้ชัดเจนเกี่ยวกับ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในหมวด 6 ว่าให้มีระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพ การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ ผู้เกี่ยวข้อง ว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบ จัดพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และมาตรา 48 ระบุว่า การประกันคุณภาพ

เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน นอกจากนี้มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

จะเห็นได้ว่าในหมวดที่ 6 นี้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ก่อนจึงจะทำการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่และประชาชนว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพการประเมินตนเอง ก็เหมือนกับการส่งกระจกดูตนเองเช่นเดียวกับที่สถานศึกษาที่ใช้กระจกส่องตน ส่งงาน และส่งศิษย์ย่อมจะช่วยให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น (กุลภรณ์ สะแกทอง. 2545 : 66-67) กระบวนการพัฒนานคนในสถานศึกษาก็เหมือนกับการสร้างบ้านผู้ที่เป็นสถาปนิก คือ ครูและผู้บริหารซึ่งเป็นบุคคลภายใน จะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดี และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมาย โดยช่วยกันคิด วางแผน (Plan) ช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง (Action) เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นตลอดเวลาโดยร่วมกันทำงานเป็นทีม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 9) การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น หลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินเพื่อการพัฒนา ยึดหลักความเที่ยงตรง โปร่งใส มีเอกภาพเชิงนโยบายแต่หลากหลายในการปฏิบัติ เป็นการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร และการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน คือ ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการเป็นคณดี มีความสามารถ และมีความสุข เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายของการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : 3 – 5)

โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 มีโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 198 โรงเรียน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียน ผ่านการประเมินคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 120 โรงเรียน ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่พอใจในระดับหนึ่ง ซึ่งบุคลากรของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ได้ทราบข้อมูลการดำเนินการประกันคุณภาพจากผู้บริหารและจากการส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่ฝ่ายการศึกษาจัดให้และที่โรงเรียนส่งเข้ารับการอบรมสัมมนา ร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดขึ้น แต่การดำเนินการของแต่ละโรงเรียน ไม่ได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ขาดความกระตือรือร้น จากการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ได้สรุปว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าครูมีงานสอนมากไม่มีเวลาในการดำเนินการประกันคุณภาพ ขณะเดียวกันครูมีน้อยไม่เพียงพอในการดำเนินการ และครูส่วนใหญ่เขียนรายงานไม่เป็น และการทำงานด้านการประกันคุณภาพต้องเริ่มต้นอย่างไร (นิเวศน์ อุดมรัตน์, 2549 : สัมภาษณ์) จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เป็นมูลเหตุที่ต้องการศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้โรงเรียนในสังกัดเตรียมการประเมินคุณภาพการศึกษาในครั้งต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 มีหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 จึงสนใจจะศึกษาการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกรอบแนวทางการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จำนวน 4 ด้าน 14 มาตรฐาน 68 ตัวบ่งชี้ ซึ่งในแต่ละด้านมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในการดำเนินการเพื่อให้คณะผู้บริหาร โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ได้มีข้อเสนอแนะในการนำไปแก้ไขปัญหาลได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

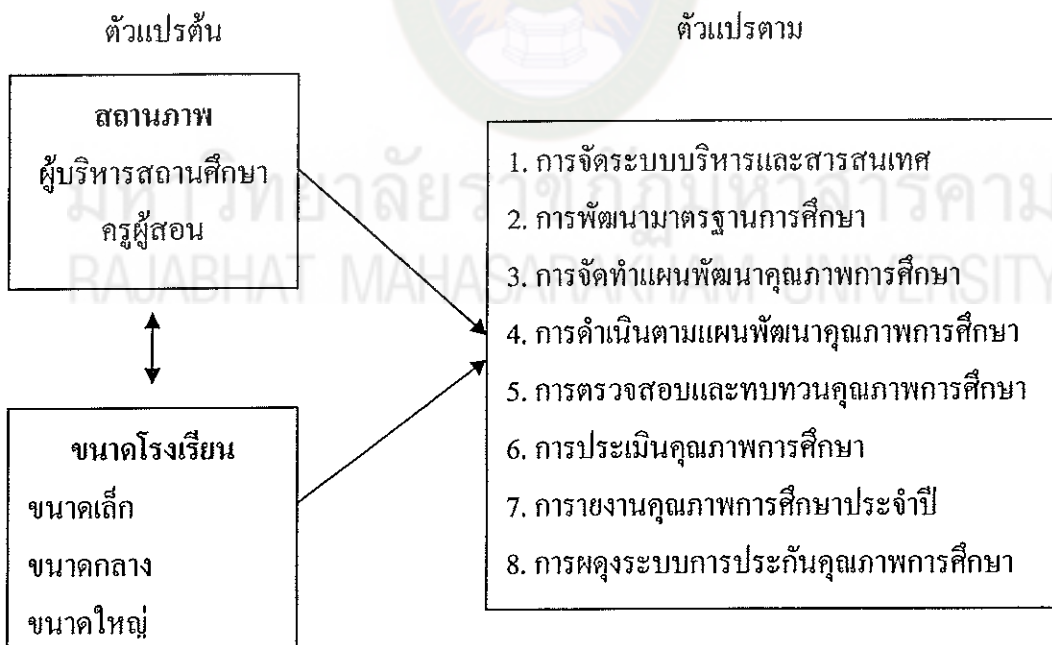
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มี สถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างกันแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกรอบแนวคิดของการวิจัยตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 14-15) มีองค์ประกอบ 8 ด้าน ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพสันทันธุ์ เขต 2 จำนวน 2,598 คน จาก 198 โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

1.1 ขนาดเล็ก จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	71	คน
1.1.2 ครูผู้สอน	จำนวน	398	คน
	รวม	469	คน

1.2 ขนาดกลาง จำแนกเป็น

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	121	คน
1.2.2 ครูผู้สอน	จำนวน	1,700	คน
	รวม	1,821	คน

1.3 ขนาดใหญ่ จำแนกเป็น

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	6	คน
1.3.2 ครูผู้สอน	จำนวน	302	คน
	รวม	308	คน

2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน ได้มาโดยเปิดตารางเครจซี่และเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นเลือกสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และ เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sample Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	29	คน
2.1.2 ครูผู้สอน	จำนวน	306	คน
	รวม	335	คน

2.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

2.2.1 ขนาดเล็ก	จำนวน	69	คน
2.2.2 ขนาดกลาง	จำนวน	220	คน
2.2.3 ขนาดใหญ่	จำนวน	46	คน
	รวม	335	คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพและขนาดโรงเรียน ดังนี้

3.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดไว้ ซึ่งมี 8 ด้าน ดังนี้

1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วม และมีการประสานสัมพันธ์กันทุกฝ่ายทุกคน แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้เห็นความเห็นและข้อเสนอแนะและแต่งตั้งคณะบุคคลทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา จัดให้มีข้อมูลเพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง มุ่งเน้นมาตรฐานด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง แผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบ พื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษาประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษา และเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การกำกับตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการ ของสถานศึกษา

1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบและทบทวนภายใน โดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการและการตรวจสอบและทบทวนจากหน่วยงาน ด้นสังกัด

1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ระดับชาติที่ศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6 ในกลุ่มสาระการ เรียนรู้ต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน โดยหน่วยงาน ส่วนกลางร่วมกับต้นสังกัด (เขตพื้นที่) ดำเนินการ

1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การนำข้อมูลผลการประเมิน มาตรฐานคุณภาพการตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอกมาประมวลรายงานผลการ พัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพ ต่อไป

1.8 การผจญระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกส่วนหนึ่งของ ระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และประเมิน ประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ

2. มาตรฐานคุณภาพการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึง ประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการ เทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกัน คุณภาพ การศึกษา

3. คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต หรือทุกระดับชั้นเรียน

4. คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจในเชิงเศรษฐกิจและสังคมระดับมหัพภาค (Macro Socio – economic Level) ซึ่งหมายถึง ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่ จำเป็นต่อความอยู่รอดและการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมของ ประเทศชาติในการแข่งขันทางธุรกิจ การค้า และทางเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รวมทั้งผู้รักษาการใน ตำแหน่งใน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2

6. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2
7. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2
8. ขนาดโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่จำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 36) ดังนี้
  - 8.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียน 120 คนลงมา
  - 8.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียน 121-600 คน
  - 8.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป(รวมถึงขนาดใหญ่พิเศษ)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 ให้ได้การรับรองมาตรฐานทุกโรงเรียน